



fi  compass
KA

fejlődés az Európai Strukturális és Beruházási Alapok pénzügyi eszközeivel



Az Európai Kohéziós Alap

Pénzügyi eszközök





A Kohéziós Alap társfinanszírozásával biztosított pénzügyi eszközök fenntartható és hatékony befektetési lehetőséget kínálnak az Európai Unió gazdasági, szociális és területi kohéziójának megerősítésére. Támogatják a környezet javát szolgáló energetikai és közlekedési projektek széles körét, valamint a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztését, illetve lehetőséget biztosítanak a források újbóli felhasználására, és ezáltal további beruházásokat ösztönöznek.

A Kohéziós Alap (KA), az Európai Strukturális és Beruházási Alapok egyike, elsősorban a transzeurópai közlekedési hálózathoz kapcsolódó beruházásokat támogatja, továbbá olyan energetikai és közlekedési beruházásokat, amelyek a környezet minőségének javítását szolgálják az energiahatékonyság, a megújulóenergia-felhasználás, a közlekedés-fejlesztés és az intermodális szállítás bővítése révén.

A 2014-2020 közötti időszakban a Kohéziós Alap költségvetése meghaladja a 63 milliárd eurót. Az Alap forrásaiból azon tagországok részesülhetnek, amelyek egy lakosra jutó bruttó nemzeti jövedelme nem éri el az EU-s átlag 90%-át. A 2014-2020 közötti időszakban a Kohéziós Alap forrásai Bulgária, Horvátország, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Észtország, Görögország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia és Szlovénia számára elérhetőek.

A 2007-2013-as időszakban pénzügyi eszközöket nem alkalmaztak a Kohéziós Alap keretében. Azonban az instrumentumok előnyeit felismerve, alkalmazásukat a KA keretére is kiterjesztették.



A pénzügyi eszközök

- visszatérítendő források;
- visszaforgó pénzügyi megoldások, azaz a visszafizetett pénzeszközöket újból befektetik;
- olyan pénzügyileg életképes projekteknél alkalmazhatók, amelyekről feltételezhető, hogy a kapott összeg visszafizetéséhez elegendő bevételt és megtakarítást eredményeznek;
- céljuk, hogy más forrásokból, pl. a magánszektorból további befektetéseket vonzzanak a rendelkezésre álló tőke növelése érdekében, elsősorban azokban az ágazatokban, ahol különösen nehéz pénzügyi forrásokhoz jutni;
- hitel, garancia és tőkebefektetés formájában juttathatók;
- a piac fejlesztésével támogatják a kínálati oldal bővülését;
- kombinálhatók vissza nem térítendő támogatásokkal;
- kezelésüket elláthatják nemzeti vagy regionális bankok, nemzetközi szervezetek – mint például az Európai Befektetési Bank vagy az Európai Beruházási Alap –, pénzügyi közvetítők, illetve (hitelek és garanciák esetén) az irányító hatóságok.

A Kohéziós Alapon keresztül társfinanszírozott pénzügyi eszközök **felhasználhatók a KA tagállami operatív programjaiban meghatározott beruházási prioritások támogatásához**. A pénzügyi eszközök a legtöbb területen igénybe vehetők abban az esetben, ha alkalmazásuk egy **azonosított piaci hiányosság** kiküszöbölésére irányul; pl. olyan ágazatokban, ahol a bankok nem készek hitelt nyújtani, vagy a magánszektor beruházási hajlandósága alacsony.

A pénzügyi eszközök a Kohéziós Alap alábbi célkitűzéseinek elérését segíthetik:

- a megújuló forrásokból származó energia termelésének és elosztásának támogatása;
- az energiahatékonyság és az intelligens energiagazdálkodás ösztönzése;
- víz- és hulladékgazdálkodási beruházások elősegítése;
- a városi környezet javítása, beleértve a barnamezős területek megtisztítását;
- a multimodális Egységes Európai Közlekedési Térség kialakításának támogatása;
- környezetbarát (alacsony zajszintű) és alacsony szén-dioxid-kibocsátású közlekedési rendszerek fejlesztése és javítása a fenntartható regionális és helyi mobilitás elősegítése érdekében;

- átfogó, magas színvonalú vasúti, folyami és tengeri közlekedés, valamint az intermodális közlekedési rendszerek és azok átjárhatóságának fejlesztése és korszerűsítése.

A Kohéziós Alap által támogatott pénzügyi eszközök különböző formákban vehetők igénybe.

- **Hitelnyújtás** olyan területeken is, ahol kereskedelmi forgalomban (például a bankokon keresztül) kínált pénzügyi megoldások nem volnának elérhetők, vagy a piacon kínált hiteleknel kedvezőbb feltételek biztosíthatók (például alacsonyabb kamatozással, hosszabb lejáratra, vagy kevesebb fedezeti követelménnyel). Hosszúlejáratú hitelekből finanszírozhatják például a vasúti infrastruktúra fejlesztését, amelynek köszönhetően csökken a menetidő, vagy támogathatják a belvízi hajózási útvonalak korszerűsítését, amellyel növelik a folyami szállítási kapacitást.
- **A garanciaeszközök** biztosíthatják a hitelező tőkebefektetéseinek megtérülését abban az esetben is, ha a hitelfelvevő a hitelét nem képes visszafizetni. A garancia révén a kereskedelmi hitelek elérhetővé válnak olyan beruházások finanszírozására is, amelyeket a hitelezők túlzottan kockázatosnak ítélnék. Így például energia-megtakarítási vállalkozások vonhatók be az energiatakarékos közvilágításra történő átállás megvalósításába (az ESCO-k energetikai megoldásokra és innovatív finanszírozási megoldásokra szakosodott vállalkozások), és garanciaeszközök segíthetik a környezetvédelmi szempontból káros technológiák fokozatos kivonását, illetve a fenntartási költségek csökkentését.
- **A tőkebefektetés** célja teljes vagy részleges tulajdonjog-szerzés egy adott vállalkozásban vagy befektetési eszközben; a tőkebefektető igényt tarthat bizonyos irányítási jogkörökre, és részesedhet a cég nyereségéből. A megtérülés akkor realizálódik, amikor a befektető értékesíti részesedését egy másik befektetőnek ("kilép"), vagy a vállalat részvényeinek elsődleges nyilvános tőzsdei bevezetésekor (IPO) eladja tulajdonjogát. A tőkebefektetések elsősorban a magasabb kockázattal járó tevékenységeknél játszanak szerepet, például építési projektek kivitelezésében vagy üzemeltetésekor (alagutak, hidak esetében), amelyeknél a költségek egy részét a használati díjakból befolyó összeg fedezi.



A pénzügyi eszközök vissza nem térítendő támogatásokkal és egyéb támogatási formákkal kombinálva is alkalmazhatók. A beruházások ösztönzéséhez gyakran elengedhetetlen a befektetési hajlandóság növelése. A Kohéziós Alap szaktanácsadó és más támogató szolgáltatások biztosításával is segítheti a fejlesztéseket.

A Kohéziós Alap által finanszírozott pénzügyi eszközök hozzájárulnak a tagállamok hosszú távú fejlődéséhez azon ágazatok támogatásával, amelyekben a beruházások jelenlegi szintje alacsony. A gazdaságilag jövedelmező projektfejlesztések hatására új piaci lehetőségek nyílnak meg, vonzó befektetési lehetőségeket kínálva a befektetők és a pénzügyi közvetítők számára. A kevésbé fejlett tagországokban jellemzően költséges és bonyolult a pénzügyi forrásokhoz jutás. A közszféra által biztosított pénzügyi eszközök és az ezzel járó kockázat-megosztás révén ugyanakkor bizonyos projektek kedvező befektetési lehetőségeket kínálhatnak.



További információk

További információ a pénzügyi eszközökről és a kohéziós politikáról:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_en.pdf

Referencia-útmutató az irányító hatóságok számára az ESBA-programokban szereplő pénzügyi eszközökről:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Információ a pénzügyi eszközök ex-ante értékelésének módszereiről:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Az 'fi-compass' weboldal, az ESBA pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások platformja:

<http://www.fi-compass.eu/>

Az Európai Strukturális és Beruházási Alapra vonatkozó jogszabályokról:

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/information/legislation/regulations/

További információk a Kohéziós Alap rendeleteiről:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1300>

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg